

Homenatge al sant i màrtir Pere M. Sans Jordà, fill d'Ascó

ANTON MONNER
Cronista de Gandesa

Crònica

De la Xina cap a la Ribera d'Ebre. Els fidels xinesos arriben per conèixer el lloc de naixement i venerar-lo. I commemorant els 25 anys d'aquest acte, la comunitat catòlica xinesa de Barcelona coorganitza uns actes el pròxim 28 de setembre

Pere Josep Andreu, fill d'Andreu Sans i de Caterina Jordà, d'Ascó, va ser batejat el 3 de setembre de l'any 1680. Orfe de pare i mare, va ser encomanat al seu oncle, Miquel Jordà, canonge de Lleida. Va ingressar al convent de Sant Domènec, amb menys de 17 anys. Es traslladà a Tremp, on els dominics tenien el convent de Sant Jaume. Allí es va formar com a sacerdot i fou ordenat l'any 1704.

El 1707, en la guerra de Successió, quan els filipistes ocuparen Lleida, els membres del convent es traslladaren a Saragossa. Sans decideix marxar a la Xina com a missioner l'any 1712. Surt de Cadis, passa per les Canàries i la Ciutat de Mèxic i d'allí fins a les Filipines. El juny del 1715 arriba a Macau acompanyat de fra Pere Matheu, per continuar fins a la província de Fujian de la Xina pel port de Xiamen. Mig amagats i perseguits arribaren a la missió de Fu'an. Visqué 32 anys com a missioner fins que el van degollar el 1747.

A Pere el coneixien com el Pare Blanc (Bai Duolu), i de Fu'an segueix amb l'evangelització de Fujian. Va formar comunitats religioses que celebraven en oratoris secrets. En moments més permissius pogueren construir temples, tot mantenint contacte amb el convent principal de Manila d'on rebia materials i notícies del món.

Els conversos es multiplicaven, i com que no podia constituir convents per ordre de l'emperador, creà la figura dels terciaris i les beates, que s'encarregaven de l'apostolat. Les beates, amb vots religiosos, vivien en comunitat i les dirigien en absència dels religiosos en temps de persecucions.

El 1728, el Pare Blanc rebé la dignitat episcopal com a bisbe de Mauricastre i el Vicariat Apostòlic de Fujian. Fou consagrat el 1730 a Cantó, on era desterrat arran d'una nova persecució. També li assignen l'administració de les províncies de Zhejiang i de Jiangxi.

l'Església, en principi, s'oposà a ordenar sacerdots nadius, mentre que Sans n'és un ferm defensor. Aconsegueix que xinesos profes-

Altar major, amb la imatge de Pere M. Sans a l'esquerra, a l'església de Ballucun (Fuzhou). FOTO: CEDIDA

sin a l'orde dels dominics i siguin ordenats sacerdots gràcies a l'ajuda dels Missioners Estrangers del Seminari de París i al Col·legi de la Sagrada Família de Nàpols. La missió també prestà serveis de le-

Pere M. Sans decideix marxar com a missioner a la Xina l'any 1712

proseria i acolliment de nenes rebutjades. Muntà una impremta per publicar llibres i textos per difondre la fe, i escriu un catecisme en xinès.

Com a vicari apostòlic, sempre compta amb la complicitat dels fidels, que l'amaguen en cases i coves. Una d'aquestes grutes, la «del bisbe», és a Lankou, amb una font

miraculosa que s'ha convertit en centre de pelegrinatge.

Des de Cantó, Sans fou exiliat a Macau, on fins al 1736 visqué de caritat. Tornà camuflat a Fu'an per a instal·lar-se a Muyang, on discretament establí la seu del Vicariat Apostòlic. Amb el canvi d'emperador es viu una certa calma i l'aprofita per confirmar 2.800 fidels. Però s'inicia un conflicte religiós quan els jesuïtes accepten la pràctica de ritus de Confuci, que Roma considera herètica.

El 1746 es produeix una forta persecució, estesa per tota la Xina però especialment cruenta contra Sans i les missions de Fujian. Polícies cerquen Pere Sans assaltant cases i amenaçant fidels. Molt malalt, es lliura voluntàriament el 29 de juny, per no perjudicar els protectors. Amb altres frares, beates i laics són detinguts i traslladats a Fuzhou, considerats secta perillo-

sa i se'ls condemna de greus delictes. Sans és empresonat amb dos dels seus companys. Engarjolats, oficien celebracions i pregàries, però com que no poden consagrar, els fidels, subornant els guàrdies, aporten menjar i comunió.

El desembre del 1746, Sans i quatre dominics més són condemnats. Ell serà decapitat. Seguint els costums es talla la cua xinesa, dona diners als carcellers per pagar el taüt i al botxí. Refusa el got de vi que s'ofereix als condemnats a mort. A la presó, de genolls, li treuen les manilles, li lliguen les mans i li pengen un cartell que diu: «decapitat per promoure una falsa doctrina». Li encasten una fusta a la boca perquè no pugui parlar pel trajecte.

Milers d'assistents ploren quan camina pels carrers. Pel camí li cau la fusta de la boca i exhorta els curiosos a seguir la Llei de Déu. Perd

una sabata i algú el torna a calçar. Li cau el birret i un soldat li col·loca al cap.

A extramurs de Fuzhou, el botxí li demana que s'agenolli i prepara el coll per ser degollat. L'executen la tarda del 26 de maig del 1747, festivat de Sant Felip Neri. Quan marxen els soldats, els fidels netejaren el terra de la sang vessada, recollint el cos per evitar l'abocament al pou dels morts. Subornant els vigilants, l'enterraren al cementiri catòlic.

Pere visqué 32 anys com a missioner a la Xina fins a la mort per degollament el 1747

La tomba esdevé centre de pelegrinatge. El governador, tement una rebel·lió, ordenà l'exhumació i la cremació de les restes. Els testimonis trobaren el cos incorrupte. Cremat, van recollir les cendres i ossos, venerats a Roma i altres indrets d'arreu del món. Una part es va dipositar en un tub de plom en previsió de la futura beatificació.

El 1777, Pius VI declarà provat el martiri, i el 1893 Lleó XIII el beatificà. I l'1 d'octubre de 2000 fou canonitzat. A la Xina el seu record persisteix i és venerat a totes les esglésies fujianeses. En la seva festivitat del 26 de maig de 2025, va ser proclamat copatró, amb la Mare de Déu de l'Arquebisbat de Fuzhou, en una multitudinària celebració. Els fidels venen de la Xina a Ascó per conèixer el seu lloc de naixement i venerar-lo.

Commemorant els 25 anys de la canonització, la comunitat catòlica xinesa de Barcelona coorganitza uns actes al Seminari de Barcelona el pròxim 28 de setembre. Es preveu reunir uns 300 fidels i religiosos que coneixen la realitat de l'Església a l'Extrem Orient. Se celebrarà una taula rodona dedicada a Pere M. Sans Jordà i, després, s'oficiarà una missa solemne presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona, Xavier Vilanova, fill de la Fàtorella.